

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی قزوین

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ مدرک دکتری تخصصی در رشته بیماری‌های کودکان

عنوان:

مقایسه اثر آب دالیبور و دارونما در میزان عفونت بند ناف و زمان افتادن بند ناف در نوزادان

بیمارستان کوثر

استاد راهنما:

دکتر مرتضی حبیبی

استاد مشاور:

دکتر نوید محمدی

نگارش:

دکتر سمانه لشگری

پاییز ۱۳۹۸

صفحه تصویب نامه دفاع از پایان نامه و تاییدیه نمره توسط هیئت داوران

این پایان نامه دارای تاییدیه کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی قزوین به شماره

IR.QUMS.REC 1397.292

مورخ ۹۷/۱۰/۱۷، و دارای شماره ثبت در مرکز کارآزمایی بالینی ایران به شماره:

IRCT20190105042241N1

و مصوب شورای پژوهشی دانشگاه به شماره طرح

۱۴۰۰۳۱۵۴

است.

تقدیم به

همسر عزیزم

که خوشبختی و آرامشم را

مدیون صفای باطنش هستم.

تقدیم به

پدر مهربانم و مادر فداکارم

که هر چه هستم و هر چه دارم

همه از مهر و فداکاری آنها است.

از استاد ارجمند جناب آقای دکتر مرتضی حبیبی که در کمال سعه صدر، با حسن خلق و فروتنی، از هیچ کمکی دریغ ننمودند و زحمت راهنمایی این پایان نامه را بر عهده گرفتند؛

همچنین از استاد گرامی جناب آقای دکتر نوید محمدی که مشاوره این پژوهش را پذیرا شدند؛

و از اساتید فرزانه و دلسوز؛ جناب آقای دکتر هوشیار مجابی و سرکار خانم دکتر شبnem جلیل‌القدر که زحمت داوری این پایان نامه را متقبل شدند؛
کمال تشکر و قدردانی را دارم.

چکیده فارسی

زمینه: عفونت باکتریال علت سالانه ۴-۳/۵ میلیون مرگ نوزاد در جهان است و انتقال عفونت از ناف یکی از عوامل زمینه‌ساز عفونت‌های نوزادی است. با توجه به عوارض روش‌های متفاوت مراقبت از بند ناف، توصیه رایج سازمان جهانی بهداشت برای مراقبت از بند ناف، خشک نگه داشتن آن است تناقض‌های زیادی وجود دارد که آیا این روش می‌تواند به عنوان بهترین روش مراقبت از بند ناف تلقی شود یا خیر و به نظر می‌رسد بررسی بر روی روش‌های جایگزین مورد نیاز است.

هدف مقایسه مصرف آب دالیبور و روش خشک نگه داشتن بند ناف در میزان عفونت و زمان افتادن بند ناف است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه بصورت کارآزمایی بالینی یک سویه کور روی ۷۶ نوزاد در بیمارستان کوثر قزوین انجام شد. نوزادان به روش تصادفی ساده به دو گروه مداخله و مقایسه تقسیم شدند. در گروه مداخله آب دالیبور سه بار در روز به بند ناف مالیده شد و گروه مقایسه فقط با دارونما (آب مقطر) درمان شدند. زمان افتادن بند ناف و وجود علائم عفونت در دو گروه بررسی شد. اطلاعات به دست آمده توسط روشهای آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج پژوهش انجام شده نشان داد که در هر دو گروه آب دالیبور و پلاسیبو (آب مقطر) موردی از امفالیته دیده نشده. میانگین زمانی جداسدن در گروه مداخله $5/2 \pm 1/4$ روز و در گروه مقایسه $7/44 \pm 2/3$ است. آزمون t بین دو گروه مداخله و مقایسه نشان داد این اختلاف بین دو گروه از نظر آماری معنی‌دار است ($p\text{-Value} = 0.001$). آب دالیبور به طور قابل توجهی زمان جدا شدن بند ناف را در نوزادان تسریع می‌کند. در هیچ یک از موارد عارضه جانبی مشاهده نشد.

نتیجه‌گیری: بر اساس بررسی‌های انجام گرفته شده به نظر می‌رسد آب دالیبور می‌تواند از بروز عفونت جلوگیری کرده و زمان افتادن بند ناف را کوتاهتر کند.

کلیدواژه‌ها: عفونت بند ناف، آب دالیبور، نوزادان

Abstract

Background: Bacterial infection causes 3.5 to 4.5 million deaths worldwide and transmission of the infection from the navel is one of the underlying causes of neonatal infections. Given the disadvantages of different methods of umbilical cord care, the WHO's common recommendation for cord care is that there are many inconsistencies in whether this method can be improved. It seems that consideration is needed on alternative methods.

Objective: The purpose of this study was to compare the use of Eau de Dalibour and cord dry method in preventing omphalitis and also on umbilical cord separation time in neonates.

Materials and Methods: This single-blinded clinical trial study was performed on 76 neonates in Qazvin Kowsar Hospital. The infants were simple random divided into two groups of intervention and comparison. In the intervention group, Dalibour water was rubbed into the umbilical cord three times daily and the comparison group was treated with placebo (distilled water) only. The time of cord fall and the symptoms of infection were evaluated in both groups. The data were analyzed by statistical methods.

Results: The results showed that there was no case of omphalite in both groups. The mean time of separation in the intervention group was 5.2 ± 1.4 days and in the comparison group was 7.44 ± 2.3 days. The difference between the two groups was statistically significant ($p\text{-Value} = 0.001$). Dalibour water significantly accelerates the time of cord separation in infants. No side effects were observed in any of the cases.

Conclusion: According to the studies, it seems that Dalibour water has no adverse effects on infants and prevents infection and may shorten the umbilical cord separation time in neonates.

Keywords: Cord infection, Eau de Dalibour, Neonates

فهرست مطالب

فصل اول کلیات پژوهش

۲	۱-۱ مقدمه
۳	۱-۲ بیان مسئله
۵	۱-۳ اهداف
۵	۱-۳-۱ اهداف اصلی
۵	۱-۳-۲ اهداف فرعی
۵	۱-۳-۳ اهداف کاربردی
۶	۱-۴ فرضیات یا سوال‌های پژوهشی
۶	۱-۵ جدول متغیرها

فصل دوم: مبانی نظری و مروری بر ادبیات پیشین

۸	۲-۱ بند ناف
۹	۲-۲ قطع بند ناف
۹	۲-۳ مراقبت از بند ناف نوزاد
۱۱	۲-۴ عفونت بند ناف نوزادان
۱۳	۲-۵ تاخیر زمانی افتادن بند ناف
۱۳	۲-۶ آب دالیبور

۱۵ ۲-۵ مروری بر مطالعات پیشین

فصل سوم: مواد و روش‌ها

۲۰ ۳-۱ نوع پژوهش

۲۰ ۳-۲ مکان و زمان پژوهش

۲۰ ۳-۳ جامعه و نمونه‌های مورد پژوهش

۲۰ ۳-۴ ابزار گردآوری داده‌ها

۲۰ ۳-۵ روش نمونه‌گیری و روش گردآوری داده‌ها

۲۰ ۳-۶ حجم نمونه

۲۲ ۳-۷ معیار ورود و خروج از مطالعه

۲۲ ۳-۸ روش انجام کار

۲۳ ۳-۹ روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

۲۳ ۳-۱۰ محدودیت‌های پژوهش

۲۳ ۳-۱۱ ملاحظات اخلاقی

فصل چهارم: نتایج

۲۵ ۴-۱ جنسیت نوزادان

۲۶ ۴-۲ سن حاملگی

۲۷	۳-۴ وزن در زمان تولد
۲۸	۴-۴ زمان افتادن بند ناف
۲۹	۴-۵ عفونت بند ناف
	فصل پنجم: بحث، نتیجه گیری و پیشنهادات
۴۲	۱-۵ بحث
۴۳	۲-۵ نتیجه گیری
۴۳	۳-۵ پیشنهادات
۴۴	فهرست منابع

فهرست جدول‌ها

- جدول ۴-۱: توزیع فراوانی سن نوزادان به تفکیک در دو گروه مداخله و مقایسه ۲۵
- جدول ۴-۲: توزیع فراوانی سن حاملگی به تفکیک در دو گروه مداخله و مقایسه ۲۶
- جدول ۴-۳: توزیع فراوانی وزن در دو گروه مداخله و مقایسه ۲۷
- جدول ۴-۴: توزیع فراوانی روزهای جداشدن بند ناف در دو گروه مداخله و مقایسه ۲۸

فهرست شکل‌ها و نمودارها

- ۳۰ نمودار ۴-۱: توزیع فراوانی جنسیت نوزادان در گروه مداخله
- ۳۱ نمودار ۴-۲: توزیع فراوانی جنسیت نوزادان در گروه مقایسه
- ۳۲ نمودار ۴-۳: توزیع فراوانی سن حاملگی در گروه مداخله
- ۳۳ نمودار ۴-۴: توزیع فراوانی سن حاملگی در گروه مقایسه
- ۳۴ نمودار ۴-۵: توزیع فراوانی وزن در زمان تولد نوزاد در گروه مداخله
- ۳۵ نمودار ۴-۶: توزیع فراوانی وزن در زمان تولد نوزاد در گروه مقایسه
- ۳۶ نمودار ۴-۷: جدایی بند ناف قبل یا مساوی ده روز در گروه مداخله
- ۳۷ نمودار ۴-۸: زمان جدایی بند ناف قبل یا مساوی ده روز در گروه مقایسه
- ۳۸ نمودار ۴-۹: زمان جدایی بند ناف در گروه مقایسه
- ۳۹ نمودار ۴-۱۰: فراوانی عفونت بند ناف در گروه مداخله
- ۴۰ نمودار ۴-۱۱: فراوانی عفونت بند ناف در گروه مقایسه